

MAHİYYƏTİ QAFQAZ ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN “AKADEMİK DANIŞMAN”LARDAN BEKLENTİLERİ İLE “DANIŞMANLIK HİZMETİ” NE İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Şahin DURMAZ

Qafqaz Üniversitesi,
Bakü / AZERBAIJAN
sdurmaz@qafqaz.edu.az

ÖZET

Günümüzde yüksek öğrenim almak ve hayata daha iyi hazırlanmak zorunda olan gençler liseyi bitirdikten sonra çoğunluk itibarıyla ilk defa ailesinden ve buldukları çevreden ayrılarak farklı bir ortama girmektedirler. Bu yeni ortama alışmaları ve karşılaştıkları problemleri çözmeleri için yardımcı olabilecek kurum ve insanlara ihtiyaç duymaktadırlar.

Yükseköğretim kurumlarında bu ihtiyaç “Akademik Danışman” adı verilen öğretim elemanları tarafından karşılanmaya çalışılmaktadır. Yapılan araştırmalarda “Akademik Danışman”ların kurumları tarafından tanımlanan “resmi görevleri” ne karşılık öğrencilerin onlardan ve verilen danışmanlık hizmetinden beklentileri farklılık arz etmektedir.

Bu çalışmada Qafqaz Üniversitesinde lisans eğitimi alan öğrencilerin “akademik danışman”larında görmek istedikleri kişisel özellikler ve danışmanlarından bekledikleri hizmetler incelenmiş ve danışmanlık hizmetlerinde iyileştirme için teklifler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Akademik Danışman, Üniversite

THE EVALUATION OF THE OPINIONS OF QAFQAZ UNIVERSITY STUDENTS ABOUT “COUNSELING SERVICE” AND THEIR EXPECTATIONS FROM “ACADEMIC SUPERVISORS”

ABSTRACT

The high school graduates willing to have higher education and prepare better for the life leave their families and environments for the first time in their lives, and enter new environments. There they need institutions and people to help them to be accustomed.

“Academic Supervisors” do this job at higher education institutions. According to the investigations, expectations of the students and the function of “Academic Supervisors” are not overlapping.

In this work the personnel characters of “Academic Supervisors” at Qafqaz University which students want them to have and their expectations from “Academic Supervisors” are investigated and suggestions are put forward to improve the counseling service.

Key Words: Academic Supervisors, University

1. Giriş

Yüksek öğrenim gençliği, insan hayatında ergenlik çağının son dönemini yaşamakta veya aşmakta olan bir popülasyondur. Bu dönemin ihtiyaç ve problemleri de tabiiyle, önceki gelişme çağlarının ihtiyaç ve

problemlerinden farklıdır. Yüksek öğrenim gençliği, ev ve aile nüfuzundan çıkmakta, kendi başına karar verme ve sonuçlarının sorumluluğunu yüklenme durumundadır. Öğrenim süresince barınma, beslenme, akademik başarı, arkadaş ilişkileri, flört ve aile kurma, mali destek, sağlık gibi birçok

sorunları halletme, şahsiyet bütünlüğü ve kimlik kazanma, kendini bir meslek için yetiştirme gibi sorunları en uygun tarzda çözümlenme ile yükümlüdür. Toplumun ve insanlığın sosyolojik, politik ve ekonomik sorunları onu daha yakından ilgilendirmekte ve düşündürmekte, hatta üzmedir; örf ve âdetler, değerler, inançlar, tavırlar, davranışlar üzerinde daha bilinçli bir şekilde kafa yormaktadır. Kimliğini bulmaya çalışmaktadır. Orta öğrenimde çocuk için bir meslek seçimi problemi varken yüksek öğrenimde genç, meslek seçme durumundan ziyade, girmiş olduğu öğrenim programının hedeflediği meslekte yetişme ve mezuniyet sonrası iş bulma sorunlarıyla uğraşmaktadır. Bu yetki ve sorumluluklarda gencin desteğe ihtiyacı vardır. (19: 304)

Öğrencilerin büyük çoğunluğu üniversiteye gelirken, ilk kez ailesinden, yaşadığı çevreden ayrılmakta, tamamı ile farklı bir ortama girmektedir. Rehberlik hizmetleri, liselerde yeterince verilmeden ve üniversiteye girişte sınav sisteminden dolayı, çok sayıda öğrenci tanımadığı, kendine uygunluğunu bilip bilmediği bölümlere girmekte ayrıca barınma, beslenme, sağlık gibi birçok problemle karşılaşmaktadır. Bütün bu problemlerle karşı karşıya bulunan öğrenciler, ergenlikten çıkma, genç yetişkinliğine adım atma, varlıklarını ortaya koyma, kısacası kendi ayakları üzerinde durabilme mücadelesi içindedirler. Ayrıca okulun imtihan sistemi, yönetmelikler, uyulması gereken kurallar, yatılı öğrenciler için arkadaşları ile iletişim problemleri de yine bu dönemde onları beklemektedir. Bütün bu problemler konusunda, öğrencilerin en büyük yardımı kurumsal olarak öğretim elemanlarından alması beklenebilir. Fakat gerek bu hizmetlerin net olarak belirtilmemiş olmasından, gerekse öğretim elemanlarının anlayışlarından kaynaklanan nedenlerden dolayı bu hizmetler istenen düzeyde verilememekte, birçok sorunlar yaşanabilmek-

tedir. Burada çıkan aksaklıklar bütün öğrenci kişilik hizmetlerini etkiler. Esasen bütün öğrenci kişilik hizmetlerinin harekete geçirilmesinde öncelik, danışma hizmetleri ve akademik danışmanlık hizmetlerine verilmiştir. (18:10)

2. Akademik Danışmanlık

Günümüzdeki uygulamada genellikle her sınıfa öğrencilerin akademik sorunları ile ilgilenecek bir danışman atanmaktadır. Akademik danışmanların görevleri ders programlarının yapılmasının yanı sıra genel olarak öğretim faaliyetleri ile de ilgili konularda bilgi vermek (sınavlar, yönetmelikler, etkili çalışma yöntemleri gibi) ve yönetim ile öğrenci arasındaki iletişimi sağlama gibi noktalarda toplanmaktadır. Öğrencilerin kendini tanıması, kimliğini bulması, sorunların üstesinden gelebilmesi başka insanlarla iyi iletişim kurabilmek için gerekli tutum ve becerileri kazanması gibi hususlarda yapılacak yardımlar ise psikolojik danışmanlara düşmektedir. Ne var ki yükseköğretim kurumlarında genellikle etkili bir psikolojik danışma hizmeti verilmemiş olduğundan, akademik danışmanlar bazen bu tür sorunlarla da ilgilenme durumunda kalmaktadırlar. (14:116)

Üniversiteler, çok farklı nitelikteki (doğallık, esneklik, sosyallık gibi değerlere önem veren, çeşitlenen beklentiler, kendini daha iyi gerçekleştirme isteği vb.) öğrencileri bir arada ve aynı çatı altında eğitmek zorunda kalmıştır. Üniversite ve bölümlerde (sınıflarda) öğrenci sayısı her geçen gün artmış, öğretimi, öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklara uygun olarak sürdürebilmede, öğrencilerin çeşitli özellikleri ile tanınmaları daha da önem kazanmıştır. Aşırı düzeyde iş yükü olan öğretim elemanları direkt ve bireyselleştirilmiş bir bilgilendirmeyi gerçekleştirmede zorlanır duruma gelmişlerdir. Buna karşın, öğretim sürecinde öğrencilere dönük geniş bir danışma ve bil-

gilendirme hizmetlerinin de sağlanması gereklidir. (10:online)

Üniversitelerden örnekleme yoluyla seçtiklerimiz arasında mevcut uygulamalar çerçevesinde akademik danışmanların görev tanımlarını inceleyelim:

Uludağ Üniversitesi'nde: Bölüm veya program kurumları her öğrenci için, öğrenciyi tanımak, öğrencinin eğitim ve öğretimini yönlendirmek, öğrencinin sosyal sorunlarının çözümünde yardımcı olmak amacı ile bir öğretim elemanını, Akademik Danışman olarak belirler(2:online).

Hacettepe Üniversitesi'ndeki uygulamada üniversiteye kayıtlı her öğrencinin 1. sınıftan itibaren bir akademik danışmanı vardır. Her tür akademik konu ile ilgili öğrencinin danışacağı kişi bu öğretim elemanıdır. (11:online)

Akdeniz Üniversitesi'nde Danışmanlık görevi verilen akademik personel, öğrencilere ders kayıtlarında, akademik, idari ve sosyal konularda rehberlik yapmakla yükümlüdürler. Bu tür konularla ilgili olarak öğrencilerin ilk başvuracakları kişiler kendi danışmanlarıdır. Akademik danışmanlar öğrencilere mezuniyetlerine kadar rehberlik ederler (3:online).

Kocaeli Üniversitesi'nde ise Akademik danışmanlık hizmetleri öğrencilerin ders programlarının yapılmasına yardım etme, sınavlar, yönetmelikler etkili çalışma yöntemleri gibi öğretim faaliyetleri ile ilgili aktivitelerde bilgi verme yönetim ve öğrenci arasında iletişim sağlama gibi noktalarda toplanmaktadır. (6:online)

Sabancı Üniversitesi'nde Danışmanlık sistemi daha etraflı ele alınmış ve Danışmanlık sisteminin koordinasyonu, Bireysel ve Akademik Gelişim Merkezi (BAGEM) tarafından koordine edilmektedir. Bu sistem öğrencilerin kişisel ve akademik yardım gereksinimlerini karşılamak amacıyla tasar-

lanmış özgün bir danışmanlık yöntemidir. Burada her bir danışmana 10 – 15 öğrenci atanır. Danışmanların tümü tam zamanlı öğretim elemanlarıdır. Atanan Kişisel Danışman'ın görevi, öğrencinin, ilgi ve yeteneklerini ortaya çıkartmak, akademik durumunu izlemek, kayıt işlemlerinde rehberlik etmek, uyum sorunları olması durumunda yardımcı olmak ve/veya Üniversitenin sağladığı destek olanaklarına yönlendirmektir. Ayrıca, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrenciler arasından belirlenen gönüllüler de akran danışman olarak sistemde yer alırlar. Üniversite'ye yeni giren bütün öğrencilere, yeni ortamlarına uyum sağlama- larını kolaylaştırmak amacıyla atanan bu akran danışmanlar, kendi deneyimlerinden de yararlanarak, özellikle ilk aylarda onlara yol gösterirler ve destek olurlar. (13:online)

Harran Üniversitesi'nde Akademik Danışman, öğrenci mezun olana kadar ders alma, sınıf geçme, sınavlar, üniversite ile ilgili yönetmelikler ve eğitim-öğretim ile ilgili çeşitli konularda öğrencilere danışmanlık yapar. Ayrıca bu üniversitede uzman elemanlar tarafından öğrencilere yönelik psikolojik danışmanlık hizmeti de verilmekte olduğu ifade edilmektedir. (5:online)

Yıldız Teknik Üniversitesi'nde Öğrenci Danışmanlığı; öğrencilere kendi eğitim-öğretimlerini planlayabilmeleri konusunda yardımcı olmak, akademik, sosyal ve kültürel konularda yol göstermek, zihinsel, sosyal ve duygusal yönleriyle öğrencinin kişiliğinin bir bütün olarak gelişebilmesi için uygun ortamın hazırlanmasına yardımcı olmak gibi görev ve hizmetleri içeren bir eğitim rehberlik kurumu olarak tanımlanmıştır. (9:online)

Mersin Üniversitesi'nde Öğrenci Danışmanlığının amacı; öğrencilere, eğitim-öğretim konuları başta olmak üzere, karşılaştıkları sorunların çözümünde yardımcı ol-

mak, öğrencilere rehberlik etmek, mesleki açıdan yönlendirmek, yaşam boyu öğrenme alışkanlığı kazandırmak, Üniversite ve Fakülte/Yüksekokul olanakları hakkında bilgilendirmek, başarı durumlarını izlemek ve başarısızlık durumunda yönlendirmek, ders seçiminde yardımcı olmaktır. (7: online)

Qafqaz Üniversitesi Akademik Teşkilat yapılıpılmasında Danışmanlık sistemine oldukça önem verilmiştir. Teşkilat şemasında Rektöre bağlı olarak çalışan Terbiye İşlerinden Sorumlu Rektör Yardımcısı tayin edilmiştir. (12:online) Danışmanların faaliyetini koordine ederek sistemin düzenli çalışmasını temin için Terbiye İşlerinden Sorumlu Dekan/Koordinatör Yardımcısı tayin edilmiştir. (16:9-10) Qafqaz Üniversitesi Akademik Teşkilat Yönetmeliği Madde. 23'te Danışman: Talebenin kişiliğinin ve sosyal yönünün gelişmesi için çalışan, problemleriyle ilgilenen, talebenin ders kaydını, başarı ve devamsızlık durumunu tabii seyrinde takip eden, moral ve motivasyonunu sağlayan şahıstır. İlgili madde de Danışmanın görev ve sorumlulukları yukarıda örneklere çalıştığımız birçok üniversiteden daha ayrıntılı ve kapsayıcı olarak ifade edilmiştir.

Danışmanların sahip olmaları gereken özelliklerle ilgili söylenenler incelendiğinde, bunların daha çok sosyal ilişkilerde kabul görmeyi sağlayan ve iyi diye nitelendirilen insanlara atfedilen özellikler olduğu görülmektedir. Literatürde sıklıkla vurgulanan özellikler arasında, ılımlılık, merhamet, duyarlılık, ilgililik, düşüncelilik, nezaket, yakınlık, kabul edebilirlik, anlayışlılık, sevimlilik, sosyal becerilere sahip olma, sabırlılık, tahammül, affedicilik, uyumluluk, kendinden eminlik, fiziksel çekicilik, insanlarla iyi ilişkileri kolayca kurabilme yeteneği yer almaktadır(1:10). Danışman'ın kişisel özellikleri; kişilik, karakter, tavır, davranış, ilgi, değer, beklenti, dünya görüşü, yaşayış stili,

yetenek gibi bir kişiye ait olan bütün özelliklerdir. Danışma becerileri, Danışman'ın danışan'ı anlamak, desteklemek, harekete geçirebilmek için kullandığı metot, teknik ve ustalıklardır. Danışma ilişkisinin fonksiyonel olması danışmanın sahip olduğu özellikler ile becerilerini bütünleştirerek kullanabilmesine bağlıdır. Danışman, sahip olduğu özellikleri ve danışma becerilerini kullanarak danışan ile karşılıklı güven, açıklık ve dürüstlüğe dayanan profesyonel bir ilişki kurar. Bunun nihayetinde danışan, danışman, çalıştığı kurumun ve toplumun yararına arzu edilen sonuçlar oluşur. (1:8)

3. Metodoloji

Araştırmada esas olarak Qafqaz Üniversitesi'nde okuyan öğrencilerin danışmanlarında görmek istedikleri kişisel özellikler ve danışmanlarından bekledikleri hizmetler incelenmiştir.

Araştırmada Qafqaz Üniversitesi'nde eğitim-öğretim hizmeti alan öğrenciler arasından tesadüfi örnekleme yöntemi kullanılarak yapılan ankete 2203 lisans öğrencisinden (17:Rapor) 1507 öğrenci katılmış olup ankete katılım oranı: %68 olarak gerçekleşmiştir.

Qafqaz Üniversitesi'nde yürütülen bu çalışmada, müşteri memnuniyetini ve müşterilere sunulan hizmetlere yönelik kalite algısını ölçmek amacıyla Qafqaz Üniversitesi Elektronik Bilgi Sistemlerinde geliştirilmiş olan web tabanlı öğrenci memnuniyet anketinin danışmanlık hizmetini sorgulayan 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. soruları kullanılmıştır.

Bu araştırmaya Qafqaz Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Hukuk Fakültesi, Mühendislik Fakültesi ile İktisadi İdari Bilimler Fakültesinde eğitimlerine aktif olarak devam eden 1.sınıf (Dil Hazırlık), 2. 3. 4. ve 5. sınıf lisans öğrencileri dâhil edilmiştir. Araştırmada kullanılan veriler 20.12.2007–20.01.2008 ta-

rihleri arasında öğrencilerin, üniversite içerisinde serbest kullanım laboratuvarı ve bilgisayar laboratuvarlarındaki bilgisayarlar vasıtasıyla Qafqaz Üniversitesi Elektronik Bilgi Sisteminde tanımlanmış olan Öğrenci Memnuniyeti Anketine veri girişi ile toplanmıştır.

Verilerin analizi, yüzde dağılımları ve grafik gösterimi şeklinde Qafqaz Üniversitesi Bilgi İşlem Merkezi tarafından geliştirilmiş Anket Analiz Modülü vasıtasıyla yapılmıştır. Anketin 53. 54. 55. 56. 57. 58. soruları şıklı olup anketin 59. "Nece bir sınıf rehberliyi isterdiniz?" "Nasıl bir danışman(lık) isterdiniz" sorusu açık uçludur. Öğrencilerin danışmanların görev algıları ve kişisel özellikleri hakkındaki düşünceleri bu sorulara verilen cevapların gruplandırılması ile tespit edilmiştir. Ankete katılan 1507 öğrencinin 1330'u bu sorulara anlamlı ya da anlamsız bir cevap yazmıştır. Cevaplar yoğunlaştıkları başlıklar halinde gruplandırılmış ve gruplanan mesajların ana teması kısaca özetlendikten sonra öğrencilerin mesajlarından örnekler verilmiştir.

4. Araştırmanın Bulguları

Araştırmanın bulguları aşağıdaki şekildedir.

4.1. Cinsiyet Dağılımı

Ankete katılan öğrenci 1507 öğrencinin "cinsiyetleri" bakımından dağılımı :

Cinsiyet	Sayı	Yüzde
Kız	429	%28.5
Erkek	1078	%71.5

Soru No	Soru	Çok razıyım	Razıyım	Kısmen razıyım	Razı deyilim	Asla razı deyilim
53	Sınıf rehberliyi hizmetlerinden razıyım	%32.6	%45	%15	%4.4	%3
55	Bir problemim olduğu zaman sınıf rehberimle halletmeyi düşünürüm	%25.5	%37.5	%25.8	%6.6	%4.6
56	Sınıf rehberim beni yahşı(iyi) tanır	%25.7	%37.1	%27.1	%6	%4.1
57	Sınıf rehberliyi saatleri aktif geçiyor	%22.9	%41.4	%22	%7.6	%6.1
58	İhtiyaç halinde sınıf rehberimle rahatlıkla alaka kurabiliyorum	%33	%45.2	%14.4	%4	%3.4

4.2. Fakültele göre Dağılım

Ankete katılanların fakültele göre dağılımı aşağıdaki şekildedir:

Fakülte	Yüzde
İktisadi İdari Bilimler	%36.1
Mühendislik	%17.6
Hukuk	%10.2
Eğitim	%36.1

Ankete katılan öğrencilerin fakültele göre dağılımı, fakültelerdeki öğrenci sayısı ile doğru orantılıdır. Anketin yapıldığı dönemde lisans eğitimi almakta olan 2203 öğrencinin fakültele göre dağılımı İ.İ.B.F %35, Mühendislik Fakültesi %16, Hukuk Fakültesi %11, Eğitim Fakültesi %38 şeklindedir. (17:Rapor)

4.3. Sınıflara göre Dağılım

Sınıf	Yüzde
1 (Hazırlık)	%13.7
2	%22.4
3	%25.3
4	%22.7
5	%15.9

4.4. Akademik Danışmanlık Hizmetinin Değerlendirilmesi ile İlgili Bulgular

Qafqaz Üniversitesi'nden eğitim alan öğrencilerin üniversitede aldıkları eğitim kalitesinin değerlendirilmesine yönelik sorular ölçeğin 53. 54. 55. 56. 57. 58. sorularında tanımlanmıştır. Bu sorulara verilen cevaplar yüzde dağılım olarak aşağıda görülmektedir:

“54. Sınıf rehberimle yüz-yüze görüşürüm” sorusuna öğrencilerin verdiği cevaplar: Sık-sık %36.7, Problemim olduğunda %31, Bazen %20, Çok az %8.2, İhtiyacım yoktur %4.1

4.5. Öğrencilerin Akademik Danışmanlardan Beklentileri İle İlgili Bulgular

Araştırmamızın esas konusu anketin 59. “Necə bir sinif rəhbərliyi istərdiniz?” “Nasıl bir danışman(lık) isterdiniz” sorusu açık uçludur. Öğrencilerin danışmanlarının görev algıları ve kişisel özellikleri hakkındaki düşünceleri, bu soruya verilen cevapların gruplandırılması ile tespit edilmiştir. Anket katılan 1507 öğrenciden 1330’unun bu suale verdiği anlamlı ya da anlamsız cevaplar yoğunlaştıkları başlıklar halinde gruplandırılmış ve gruplanan mesajların ana teması kısaca özetlendikten sonra öğrencilerin mesajlarından örnekler verilmiştir. Grup başlıkları önceden tespit edilmiş, öğrencilerin mesajlarında yoğunlaştıkları noktalar üzerinde başlıklar belirlenmiştir.

Gruplandırmalarda öğrencilerin cevaplarındaki metinler özgün haliyle seçilmeye çalışıldı. Mesaj örnekleri de orijinal haliyle kullanıldı. Ancak anlam bozukluğu ve imla yanlışları düzeltildi. Azerbaycan Türkçesiyle yazılan cevaplar mümkün olduğunca orijinal şekilde kullanıldı. Ancak anlam zorluğu olacak noktalarda Türkiye Türkçesine aktarıldı.

Qafqaz Üniversitesi’nde Lisans öğrencilerinin akademik danışmanların kişisel özellikleri ve onlardan beklentileri aşağıda sıralanmıştır:

4.5.1. Dert dinleyebilen, problemleri çözebilen

Öğrencilerden nasıl bir danışman istersiniz sorusuna gelen cevaplar içerisinde en fazla yeri tutan özelliklerden biri danışmanların

öğrencilerin problemleriyle ilgilenmeleri ve onları çözebilmeleridir. Danışmanın, talebelerin problemleri ile daha yakından ilgilenen, öğrencinin problemlerini dinleyen, problemlerini halletmekte yardımcı olan, onlara bu konuda faydalı fikirler verebilen, bilgilendiren, çözüme yönelik yönlendirme yapabilen, kısacası her derdiyle ilgilenebilen bir yapıda olması talep edilmektedir. Bunu temin etmek için öğrencilerle sık sık görüşüp ve her bir talebenin problemi ile ilgilenen sınıf rehberi istenmektedir. Bu konuda danışmanlara yönelik beklentilerde öne çıkan hususlar şunlardır:

- Öğrencilerle sık sık görüşerek samimi sohbet eden ve onları anlamaya çalışan, problemlerimizi bölüşen,
- Tecrübeli, öğrenci psikolojisini bilen ve problemleri çözebilme kabiliyetine sahip olan,
- Problemleri çabuk çözebilen,
- Çözümlerinde talebeyi kurban etmeyen,
- Öğrencinin haklı olduğu durumlarda bunu tasdik edebilen,
- Problemleri olan öğrencilerle tek tek görüşerek yardım etmeye çalışan,
- Sadece problem olduğu zamanlarda değil her zaman öğrenciyle samimi olarak ilgilenen,
- Öğrencileri yakından tanıyan ve problem çıkmadan gerekli tavsiyeler verebilen,
- Sadece bir görev olarak probleminiz var mı? diye sormayan,
- Problemlerde yol gösterici olabilen,
- Talebelerle her zaman yakınlık göstersin. Bir problemi olduğunda derhal onunla meraklansın. Talebe derse gelmediği zamanda ve mütemadi olarak gelmediği hallerde problemiyle ilgilen sin, talebeleri geziye götürsün. Her hafta bir talebe ile tek tek görüşüp problemi varsa beraberce halletsinler.
- Gecenin bir yarısında bile telefonuma cevap verecek bir danışman...

4.5.1. Dersleriyle ilgili olan,

Öğrenciler sınıf danışmanlarının eğitimle ilgili genel olarak önlerine çıkan problemlerde yardımcı olmalarını talep ediyorlar. Ayrıca ders başarı durumlarının danışman tarafından takibi öğrencilerin arzu ettiği bir husus olarak görülüyor. Ders çalışmayla ilgili tavsiyeler, bazı derslerde ek ders yapılmasının temininde yardım gösterilmesi de ifade edilen noktalar arasında görülmektedir. Talebelerin mesajlarından örnekler:

- Dersler hakkında bilgi versin isterdim.
- Talebelerin eğitimle ilgili problemleriyle yakından ilgilenen, ders dışı zamanlarda talebelerle az da olsa vakit geçiren,
- Bizimle birebir ilgilenmesini ve bize ders taktiklerini öğretmesini isterdim.
- Daha fazla öğrencinin derslerinin kötü veya iyi olmasıyla ilgilenmesi,

4.5.3. Sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerde aktif olan,

Öğrencilerle yakından ilgilenen öğrenciyi sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlere teşvik eden araştırmacı olmaya sürükleyen seyahat etmeye üstünlük veren danışman tipi öğrenciler tarafından oldukça dile getirilmiştir.

Yıl boyunca derslerden bunalan ya da farklı bir aktiviteyle motive olmak isteyen öğrenciler, muhtelif gezi ve seyahatlere çıkmak istediklerini ifade etmektedir. Bu geziler esnasında ekip üyeleriyle daha yakın bir ilişki kurulacağı ve öğrencilerin problemleriyle daha kolay çözüm bulunabileceği, en azından onlara manevi destek olunabileceği söylenmektedir. Örnek mesajlar:

- Sosyal aktivitesi bol programlarla bir araya toplayıp daha güzel işler yapmaya teşvik etmesini istiyoruz.
- Talebelerle daha çok ilgilenen ve muhtelif gezilere bizi götüren bir danışman isterdim

- Sosyal faaliyetlere çok yer veren,
- Kültürel faaliyetler daha fazla olsun
- Sınıfın bütününe sosyal aktivitelere yönlendiren,
- Sosyal faaliyetlere önem veren, hem de aktif bir danışman olsun isterim.

4.5.4. Numune olan, işini iyi yapan

Öğrenciler danışmanlarını numune bir örnek olarak görmek istiyorlar. Birçok öğrencinin ortak olarak ifade ettiği özellikler şöyle sıralanabilir: sevgi dolu, şefkatli, insan için kaygı duyan, mesuliyetli, talebe için endişe duyan, doğru, işini ciddiyetle yapan, entelektüel, dünyayı tanıyan, objektif vb. gibi insani değerler mesajlarda aşağıdaki özelliklerle yer buluyor:

Her kese numune olacak sevgi duyan, şefkatli ve dünya görüşlü, işlerinde dürüst ve düzgün, güler yüzlü, aktif, muasır, hoşgörülü, anlayıp ilgilenen, samimi, sabırlı ve mesuliyetli bir danışman istenmektedir.

4.5.5. Organizatör, toparlayıcı olması

Bir kısım öğrenciler danışmanlarının pasifliğinden şikâyet ederek, diğer arkadaşlarıyla beraber değişik maksatlarla bir araya toplanmayı, sınıfın birlik ve beraberliğinin temin edilmesini, orijinal aktiviteler ile eğlendirici, eğitici bir şekilde vakit geçirmeyi istemektedirler. Bu konuda suçu danışmanların organizasyon kabiliyetlerinin yetersizliğinde, otorite eksikliğinde ve danışmanların değişik faaliyetler için yeteri kadar vakit ayırmamasında görmektedirler. Örnekler:

- Bütün sınıfın istenilen durumda bir yerde olmasını temin eden,
- Sınıfa çok zaman ayıran, sosyal aktivitelere sınıfla beraber devamlı katılan,
- Bizim danışmanlık saatlerimiz çok pasif geçiyor. Sınıfta en çok 6-7 öğrenci olu-

yor. Bu da, benim fikrimce, daha çok danışmanın günahıdır; daha sorumlu ve daha aktif olmasını isterdim. Danışmanımızın bize daha çok zaman ayırmasını isterdim.

- Hareketli, teşkilatçı, cana yakın, talebelere kendini dinletebilen ve hareketleriyle onlara numune olan bir danışman isterim.
- Sınıf danışmanımız iyi ama bir az organizatör olsa daha iyi olurdu. Beraber konuşarak problemleri çözsük daha iyi olurdu,

4.5.6. Öğrenciyi tanıyan, dost olabilen, cana yakın, samimi olan, anlayışlı-alınan olmayan

Danışmanlarla ilgili çok belirtilen bir husus da cana yakın, samimi, olmaları öğrencilerle yönetmeliklerle verilen bir vazife olarak değil de bir arkadaş gibi, görüşebilen ve onları anlamaya çalışan, dertlerini paylaşabilen bir yapıda olmaları dile getirilen önemli hususlardan biridir.

- Talebeleri anlayan ve onlarla dost olmayı becerebilen birisi, samimi ve sabırlı,
- Öğrencileri canı gibi seven. Çünkü henüz bizim sınıf danışmanımız sınıfta kim var, kim yok, ad olarak tanımıyor. Ben çok şahit oldum. Ben öğretmenden öğrencileri birbirine sevdirmesi için bir şeyler yapmasını istiyorum. Bizi samimi olarak sevsin, yeter.
- Problemlerimizi bildirdiğimizde alınmayan,
- Öğrencinin derdinden alınmayan yani her sözü kötü manada anlamayan bir danışmanlık,

4.5.7. Öğrenciye yakın ve ulaşılabilir olan, iletişim kurabilen, dinlemesini bilen

Öğrenciler tarafından danışmanlarda bulunması arzu edilen özelliklerden birisi de dinlemeyi becerebilmedir. Bu konuda talebeler danışmanlarının kendilerine vakit

ayırmasını (mesela bir öğrenci haftada en az iki defa olarak yazmış) ve onları dinlemesini istiyorlar. Problemleri çözülmese de en azından dinlenmelerinin önemli olduğu belirtiliyor.

- Derdimi ciddi bir şekilde dinlesin isterdim.
- Derdimi rahatlıkla benimle alay etmeyeceğine güvenerek anlatmak isterdim.
- Her zaman ulaşabileceğimiz ve bizim problemlerimizle şahsen ilgilenen bir danışman isterdim.
- Öğrencilerin problemleri ile daima ilgilenen, ihtiyaç duyulduğunda onlara destek veren, talebeyi anlayan; en önemlisi de bizlere doğru istikamet verebilen,
- Tek tek, özel olarak bizimle konuşmasını isterim. Sorun olan noktaları bizimle paylaşması gerektiğini düşünüyorum.
- Üniversitedeki gelişmelerden bizi haberdar etmelerini, sorduğumuzda bunu bilmiyorum dememelerini,
- Öğrenci-öğretmen veya öğrenci-üniversite arasında daha iyi bir iletişim kurulmasında yardımcı olmasını,
- Problemleri gerekli makamlara ulaştırmasını isterim.

4.5.8. Sınıfta birliği temin edebilen,

- Öğrenciler arasında birlik ve beraberliği temin eden,
- Sınıfı birlikte faaliyetlere, sosyal aktivitelere yönlendiren,
- Sınıfa daha çok zaman ayıran, sosyal aktivitelere sınıfla beraber devamlı katılan, geleceğimizle ilgili bize yön gösteren,
- Ciddi, sınıfı geliştiren, talebelerini öne çıkaran, onun yeteneklerini değerlendiren ve problemlerini merak eden,

4.5.9. Öğrenci velileriyle irtibat kuran,

- Talebelerin her bir problemleri ile ilgilenen, onların problemlerini halletmeye çalışan, cana yakın, hoşgörülü, talebele-

rin velileriyle sık sık görüşen, öğrencinin ailesinin maddi durumunu göz önünde bulunduran ve bunu üniversiteye bildiren.

- Gerekirse öğrencilerin evlerine giden,
- Anne babama doğru bilgi veren danışman istiyorum.
- Anne baba gibi öğrenciyi merak eden,
- Benim mesuliyetsiz birisi olduğumu bilen, buna göre de beni izleyip derslerimi takip eden, bu konuda asla aileme bilgi vererek onları telaşlandırmayan birisini çok arzu ediyorum...
- Velilere abartılarak her şeyin söylenmesine HAYIR diyorum.

4.5.10. Motive edici olan,

- Derslerimizle ilgilenmesini ve bizim sosyal hayatımızla ilgili bazı kararlarda bize yardımcı olmasını isterdim. Derslerde daha iyi nasıl olabileceğimiz konusunda yardımcı olmasını ve bizleri motive etmesini isterim.
- Talebelerle devamlı görüşerek onları her zaman heveslendirici faaliyetler teklif eden bir danışman,
- Talebelere her yönde destek veren ve güven duymasını temin eden, vakitlerinin verimli geçirmeleri için teşvik eden,

4.5.11. Danışmanların vakti olmalı,

- Danışmanıma Üniversite birden çok görev yüklüyor. Ona göre çok meşguldür. Hiç olmazsa gruplar halinde görüşse,
- Bugünkü danışmanımdan razıyım. Ama bir problem var ki haftada bir defa olan sınıf rehberliği dersi sadece bir saat yani 45 dakikadır. Sevincimizi ve kederimizi paylaşmaya çok vakit kalmıyor.
- Öğrenciye vaktini ayıran,

4.5.12. Ortam,

- Danışmanımla güzel bir ortamda sohbet edip, rahat olabileceğimiz bir şekilde geçmesini ve herkesin katılmasını isterim,

- Herkesin rahatça konuşabileceği saygılı bir ortam olmasını isterim.

4.5.13. Danışmanların yetkileri olmalı, ek kaynak sağlanmalı,

- Danışmanımdan memnunum. Bence o bizim problemlerimizi anlıyor, lakin onun anlaması bizim için yeterli oluyor. Biz şikâyetlerimizi ona bildirsek de onun halledebileceğini düşünmüyorum. Yetkisi yoktur.
- Her şey iyi, böyle güzel ama, sosyal aktivite için biraz danışman hocamıza kaynak sağlanmalı,

4.5.14. Benim gibi düşünebilen,

- Öğrencileri anlayan ve problemleriyle ilgilenen,
- Sade, beni anlamaya çalışan, benim gibi düşünmeyi becerebilen,
- Her problemde danışabileceğim, öğretmen olmakla beraber hem de arkadaş gibi olsun.
- Samimi, güler yüzlü, öğrencilerle problemleri hallederken bir kardeş, bir dost, bir baba gibi yaklaşan danışman isterdim,
- Talebelerin problemini dinleyen ve her şeyi üniversite açısından bakmayarak çözüme kavuşturan,
- Benimle bir öğretmen gibi değil de, dost gibi olmasını isterim,
- Öğrenci sorunlarına yardımcı olurken bu sorunlara öğrenci penceresinden bakabilen danışmana can kurban,
- Problemlerimi rahatça paylaşabildiğim birinin olmasını isterdim; çekinmeden problemimi diyebileceğim bir danışman,

4.5.15. Ayrımcılık yapmayan,

- Talebeler arasında veya sınıflar arasında (İngiliz dili-Türk dili) ayrımcılık yapmayan,

- Herkese aynı gözle bakan,
- Danışmanım taraf tutmadan benim hakkımı talep edebilmeli
- Hiç bir talebeyi diğerinden üstün tutmayan danışman istiyorum,

4.5.16. Geleceğe yönelik tavsiyeler veren,

- Öğrencilerle daha çok ilgilenen ve gelecek için daha iyi tercihler sunan bir danışman isterim.
- Sık sık beraber toplanarak geleceğe dair fikirlerimizi müzakere edebilmek için danışmanımızın rehberlik etmesini isterim.
- Daha aktif faydalanabileceğim, bölümüm konusunda bana yeni yollar gösteren ve beni geliştiren bir danışman,
- Her şey de aktif, talebelerini anlayan ve gördüğü yanlışlıklarda ona değişik fikirler vererek yardımcı olan, geleceği için onlara yardım eden,
- Öğrencileri yeniliklere yönelten, bilgili, aktif, gelecekle ilgili planlarına yönelik tavsiyeler veren

4.5.17. İş hayatına hazırlayan,

- Artık 3. Sınıf talebesiyiz, ama hala herhangi bir şirket gezisine gitmedik. Toplu halde işyeri gezileri düzenleyen bir danışman,
- Danışmanlık saatlerinin daha faydalı geçmesini isterdim. İş hayatıyla alakalı seminerlerin verilmesini, bölümümüzle ilgili problemlerimizin dinlenilmesini isterdim,
- Bizi gezilere götüren, üniversite harici bilgiler öğrenmemize yardım eden,

5. Sonuç Ve Teklifler

Yapılan araştırmalarda öğrencilerin danışmanlık görev algıları ile danışmanlarından gördüklerini belirttikleri hizmetler arasında da anlamlı farklar olduğu görülmüştür. (15:37) Akademik danışmanların tanımlan-

mış görevleriyle öğrencilerin danışmanlarından beklentilerinin birbirinden farklı olduğu dikkati çekmiştir.

Hulasa, üniversitelerdeki bütün öğretim elemanlarının, ortak çalışma ve işbirliği anlayışına bağlı kalarak, üniversite hakkında öğrencilere tanıtıcı bilgiler vermesi; onları bu hizmetlerden yararlanmaya teşvik etmesi, kendi sınıflarında ve tüm üniversitede psikolojik danışma ve rehberlik programlarının öngördüğü uygulamaları yapması, psikolojik danışmanlarla yardımlaşarak sınıfların etkili bir öğrenme ve psikolojik sağlığa uygun ortamlar haline gelmesi için çaba göstermesi gerekmektedir. Ancak böyle bir anlayışla öğrenci, üniversitenin genel işleyişine, öğretim sisteminin karmaşık ve çeşitliliğine, mesleğe geçişte var olan belirsizlik ve değişikliklerle baş edilebilir. Bu hedefler, üniversitenin öğrenciye ve topluma karşı rolünü de yerine getirmesine yardımcı olacaktır.(10:online)

Öğrencilerin yukarıda ifade ettikleri hususlar ve bu konuda daha önce yapılan araştırmalar (8:Rapor, 20:5-6) dikkate alındığı zaman Akademik Danışmanlık hizmetlerinin daha yüksek düzeyde benimsenmesi ve daha etkin hale getirilmesinde yararlı olabilecek öneriler şu şekilde sıralanabilir:

1. Danışmanların "akademik danışmanlık görevi" konusundaki bilgi eksikliklerini giderebilmesi için hizmet içi eğitim programları düzenlenmelidir.
2. Danışmanların öğrencilerle ilgili yeni gelişmeler ve değişikliklerden haberdar olmalarını sağlamak, hizmette bir bütünlük oluşturmak için yönetici ve danışmanların yer aldığı toplantılar düzenlenmelidir.
3. Öğrenciler danışmanlarının görevi hakkında bilinçlendirilmelidir.
4. 1. Sınıfa yeni başlayacak öğrencilere Oryantasyon/Uyum programı uygulanmalıdır.

5. Danışmanların sorumluluğunda olan öğrenci sayısı azaltılmalıdır.
 6. Akademik Danışmanların "danışmanlık" görevlerini yerine getirebilecekleri şekilde bir zaman ayarlanması yapılmalıdır.
 7. Öğrencilerin danışmanlarıyla görüşebilmeleri için boş zamanlarının birbirine uymasına dikkat edilmelidir.
 8. Öğrenciler ve öğretim elemanlarını bir araya getirecek ortamların oluşturulması ve bu kapsamda sosyal faaliyetlerin artırılması gereklidir.
 9. Danışmanların sorumluluğundaki öğrenciler her yıl değiştirilmemelidir.
 10. İsteyen öğrencilere danışmanlarını değiştirebilme özgürlüğü verilmelidir.
 11. Danışmanlık hizmetleri özendirilmelidir.
 12. Danışmanlara "ergenlik çağı" ve "yetişkinlik psikolojisi"yle ilgili bilgilendirme yapılması öğrencilerle iletişim kurulmasında faydalı olacaktır. (21:online) (22:online)
 13. Özellikle üst sınıflardaki öğrencileri iş hayatına hazırlayacak tecrübeli danışmanların olması talep edilmektedir.
 14. İnternet ortamında yapılan araştırmada ortak bir şekilde tanımlanmış bir akademik danışman yetki ve sorumlulukları olmadığı görülmüş, çeşitli kurumların çeşitli tanımları ile karşılaşmıştır. "Akademik Danışmanlık" tanımının, her kurum için bulunulan bölgenin değerleri dikkate alınarak yeniden yapılması faydalı olacaktır.
- KAYNAKLAR**
1. ÇİFTÇİ Nermin "Danışmanların İdeal Özellikleri" Marmara üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Bölümü, Rehberlik ve Psikolojik Danışma Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 1991,
 2. <http://oidb.uludag.edu.tr/dosyalar/105%20soru-Kredili-sistem-15.07.08.pdf> 26.02.2009
 3. <http://registrar.emu.edu.tr/akademikonular/akad-danisman.html>, 28.01.2008
 4. <http://www.education.ankara.edu.tr/ebfdergi/pdf/1997-30-1/27-43.pdf> 13.02.2009
 5. <http://www.harran.edu.tr/tanitim.htm> 28.01.2008
 6. <http://www.kocaeli.edu.tr/> 28.01.2008
 7. <http://www.mersin.edu.tr/icerik.php?hid=1059> 28.01.2008
 8. <http://www.mm.anadolu.edu.tr/mmfw-web/kalite-gelistirme-calismasi/odak-grup-raporlari/Akademik-Danismanlik-Hizmetinin-Iyilestirilmesi-Grubu.pdf> 26.02.2009
 9. http://www.ogi.yildiz.edu.tr/getfile.php?dosya_n=1610 28.01.2008
 10. http://www.pegem.net/akademi/kongrebildiri_detaay.aspx?id=5452 26.02.2009
 11. http://www.psikoloji.hacettepe.edu.tr/index.php?option=com_content&task=view&id=50&Itemid=31, 28.01.2008
 12. <http://www.qafqaz.edu.az/index.php?z=148&infid=811&dil=az> 13.02.09
 13. http://www.sabanciuniv.edu.tr/tr/?ogrenim/ogrenime_destek/danismanlik.html 28.01.2008
 14. KUZGUN, Y "Öğrencilerin Akademik Danışmanlardan Bekledikleri Görevler Ve Danışmanların Görev Algıları" Yükseköğretimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma Toplantısı. A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları:161, 1989,
 15. KUZGUN, Y., PIŞKIN, M., SEVİM, S. A., ERSEVER, H., AKBALIK, G. Ve HAMAMCI, Z. (1999). "Öğrencilerin Akademik Danışmanlardan Bekledikleri Görevler ve Danışmanların Görev Algıları." A. Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi. 30, (1), 27-43
 16. Qafqaz Üniversitesi "Ç-QU-YN-001-TR AKADEMİK TEŞKİLAT YÖNETMELİĞİ" Madde. 22
 17. Qafqaz Üniversitesi, Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı Raporu. 05.02.2008
 18. ŞAHİN Bülent, "Karadeniz Teknik Üniversitesi Öğrencilerinin Akademik Danışmanlık Hizmetlerinden Beklentileri Ve Bu Beklentilerinin Karşılama Düzeyinin Belirlenmesi" Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon, Ocak 1998,
 19. TAN, Hasan "Psikolojik Danışma Ve Rehberlik Teori Ve Uygulama" MEB Yayınları, 2000,
 20. TÜMKAYA Songül " Akademik Danışmanlar Ve Öğrencilerin Akademik Danışmanlık Görev Algıları İle Verilen Danışmanlık Hizmetlerini Değerlendirmeleri" Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü "Yüksek Lisans Tezi,
 21. <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/40/519/6504.pdf> 02.03.2009 02.03.2009
 22. http://www.ozelegitimsitesi.com/index.php?option=com_content&task=view&id=275&Itemid=103 02.03.2009